

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 11. Conuenienter Centurio Christum appellauit Dominum: nomen Deo ab æterno proprium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

etur, dein pedetentim accedit ad monumentum, pedem figit, gemit, lachrymatur, fremit. Quærit D. P. Chrysof. Domine quid tibi vult hæc mora? Lazarus mortuus est, & quolibet momento in puluerem reuertitur iam factus, & quid moraris? *Qui ad Lazarum veniat, quid se occupatur in Martha?* Respondet ipse: ob multas rationes: progressus est enim Christus ad gressus fidei, & Marthæ ac Mariz fides lento proficiebat pede, vt languens modica, repens, & parum fideus: iuxta hos gressus progreditur Christus: voluit autem primum fidem Marthæ solidare, quâ illa iam cureret in cognitione suæ diuinitatis, donec ad summâ suæ diuinitatis pertingat professionem: vt & ipse ad summum omnium miraculorû festinat: *Occupatur in Martha, vt ante Martha surgere in fide, quam Lazarus resuscitaretur in carne.*

Nostin' cur Deus tam diu differat sua dona, etiam eum-dam rogas cur tam lenè procedat in tui remedium! O quam sero tibi restituit sanitatem & tuis medetur angustis, licet sapius interpellatus. Nil mirum: fides tua lento quoque gressu progreditur, pedibus claudicas, claudicat in eius obsequio ardor charitatis. Quam tepidè Deo fidis? quam moram trahens, & pedetentim in eius seruitio progredieris? quam hegemasticus Missæ sacrificijs accurtis, accurtis hospitali, accurtis elemosinis. Quid noui, si & Deus tam lento procedat passu, non festinet, non currat. Circa prædicta, quod Centurio non ea intentione legatos ad Christum miserit, vt ad ades eius descenderet; oritur dubium: videtur enim

vt latè prosequitur D. Chrysof. & declarat Tolletus.

In e. 7. Luc. An. 4.

§. II. *Conuenient: r Centurio Christianus appellauit Dominium: nomen Deo ab æterno proprium.*

EN quam splendoris ex se emittat radios hoc nostrum speculum, in se radios excipiens solis Christi, qui pleno eum lumine illuminat: vnumquodque eius verbum, radius quidam est fulgentissimus, qui lucem signet altissimæ cognitionis, quam in se habet; & fidei eius in summo gradu perfectissimæ, qui iure optimo à D. Ambr. vocatur, *Magna & perfecta fidei* Serm. 87. *viu* Eius verba verbo tenus expendamus: vnumquodq; enim eorum magna continet mysteria: *Domine*. Hoc verbo subleuit Christi profectus diuinitatem, cui soli cõpetit titulus ille absolute Dominus, interminus, illimitatus. Quotquot in creaturis titulo Domini gloriantur, eo modo Domini sunt alicuius rei, vt alterius non sint: & qui vnus regni Dominus est, alterius non est, & qui terræ dominatur, in cælis nõ agnoscitur, & quem Angeli vt Dominum non reuerentur, hanc suscipiunt homines. Soli Deo cõuenit esse Dominum sine limite, sine determinatione: Dominus est enim vniuersorû tam absolute, vt nulla sit creatura, nec esse possit, seu spiritualis, seu corporalis, caelestis, seu terrena, quæ eo ipso, quo est, aut esse habet, pleno iure non sit eius subiecta dominio. Talem confiteatur pulcherrima illa Assueri vxor Esther Regina, quando oratione feruentiori diuinum implorat auxilium in populi sui liberationem, dum ait: *Domine Rex Deorû & vniuersa Estheri potestatis*. Duo Deorum genera commenti sunt 12. Gentiles. Hos terræ Dominos Imperatores vocabant, illos, vt caelo dominantes, Deos: Voluit autem indicare: Domine supreme: Dominus enim es super omnes, qui potestatem exercent & in cælo, & in terra: ita vt nihil sit in terrâ natura, quod tuam subterfugiat potestatem. Variablis legit: *Rex gentium, & amnis imperij Dominator*: Atque legunt: *Omni potestatis dominans*. Hic talis est Dominus, vt nullus sit Princeps, nec potestas aliqua, quæ eius plenitudo non subit Dominio. ac proinde ei soli competit nomen absolute Dominus absque aliqua restrictione: & optimo iure ei dici potest: *Tu es solus Dominus*. Insuper & hoc est ipsum nomen, quod ipse pro signo dedit, quod dignosci & honorari posset, super illud omne, quod esse habet quocirca cû per Prophetâ Isaiam

Soli Deo conuenit esse Dominum

Isa. 43. 20.

L. 3. magna.

IV. Martha & Christo intravit in hie.

Luc. 7. in Marc. 17.

in Marc. 17.

magna quædam proposuisset, quæ esset operatus, ut verus Deus, & ea quidem talia, quæ solus, qui talis est, posset operari, mox adiungit: *Ego Dominus & hoc est nomen meum.* Hoc ipsum à multis euis egerat, ut tanquam Deus haberetur, & in eo populus eius totâ fiduciâ, ut tali, niteretur: exinde à principio, dum populum de seruitute vellet eruere Pharaonis, & in eum suum mitteret Moysen ad filios Israel suo nomine: illique diceret Moyses: Domine, si dixerint, quis te huc misit: & quod est nomen tuum: Responde illis, inquit, *Hæc dices filiis Israel, Dominus Deus Patrum vestrorum &c. hoc nomen mihi est in æternum.*

Quid dicis, ô Domine, in æternum? Questionem habet Theologorum facile Princeps, an nomen (Dominus) Deo possit conuenire ab æterno, & num ante mundi creationem potuerit vocari (Dominus) & cum D. Aug. resoluit, quod non: & ratio est: quia nomen (Dominus) correlativum est (seruo) proinde nemini potest dari, qui pro correlatiuo seruum non habeat, cuius sit Dominus: sicut ob eandem rationem nulli homini potest nomen patris conuenire, antequam habeat filium; si hoc ita sit, cum verum sit, quod Deus ab æterno nullam habuerit creaturam, cuius potuisset esse Dominus, quâ ratione dicit: *Hoc nomen mihi est in æternum.* Sic se veritas habet. Verumtamen, hoc ei nomen Dominus conuenit ab æterno: modo eminentissimo. Quæris, cuius tum potuit esse Dominus, si nihil esset in rerum natura: esto: filius nihili: An tibi hoc parum videtur? Inter nos, ut alicuius dominum diminuatur dicit: rei nullius Dominus est, & multum aberras: nulla enim creatura, aut est, aut esse potest Domina (Nihili) Esse enim rei alicuius Dominum, hoc est posse de ea facere, quomodo, & quidquid libuerit. *Dominium (aiunt Iurisperiti) est facultas vtendi re in quemcumque vsu.* Nulla est creatura, quæ de nihilo possit facere, quidquid libuerit: hoc dominium soli Deo referuatur, & ipsum habuit ab æterno, vsus est nihilo, quâ ratione; & in quemcumque vsu illi libuerit: *Rom. c. 4. Vocat ea quæ non sunt, tanquam ea quæ sunt.* Sed nec tu quidem tantum dominium habes in tuam chlamydem, ut de ea possis lænam confueri aut quidquid posses imaginari, sicut in nihilo Deus pleno potitur dominio.

Hinc benè trahitur cuiusdam quæstionis res-

solucio, quam obiecit D. Didymus perpendens hæc verba Davidis: *ipse dixit & facta sunt, in caelo ipse mandauit, & creata sunt.* Quærit Quis, cui dixit? Quis, cui mandauit? Præsumquam crearet Deus orbem, nihil erat præter tres Diuinas Personas. Tunc, quis cui dixit? Quis cui mandauit? Forsan vna persona mandauit alteri? Non hoc: fuit enim hic Platonis error: testibus D. Cyrillo & Et D. Euseb. Cæsar. & Qui tres statuebat Deos, quos vocabat tres primas essentias, & tres primarios intellectus, hic inter se distinctos, ut primus esset maior, simplicissimus, immotus, & hic mandabat. Secundus minus simplex: eo quod omnium recipiat Idæas creaturarum, quem vocabat (Mens) & hic primi præceptum exequebantur. Tertius his ambobus inferior, quem credebatur, esse mundi animam; qui ut talis mundum sustineret, & per omnia vagaretur.

Hoc deuiat à vero: quia ab æterno non nisi tres credimus personas Diuinas, in omnibus, & per omnia, sibi æquales, ut vna inferior ne puncto quidem sit quàm alia. In illa igitur æternitate, quis cui mandauit? Quis erat ante mundi creationem, qui mandanti obediret. Non adeo facilis visa est hæc quæstio D. Basilio, & Ambrosio, dum illa verba perpendunt, quibus Moyses refert creationem mundi: *Dixit Deus & facta sunt, mandauit & creata sunt.* Si igitur vis nosse nomen soli Deo proprium, dic (Domine) siue termino, siue limite & hoc nomine à Centurione vocatur & agnoscat. *Domine cæli & terræ, creaturarum, spiritalium, corporalium omnium, quæ sunt & omnium quæ non sunt, & ipsis nihili, ut de eo & de omnibus operari possis: qua ratione, quando & quomodo libet tibi placuerit,*